สารบาญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญภาพ	ญ
สารบัญตาราง	ฎ
อักษรย่อและสัญลักษณ์	ฌ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.2 แผนการศึกษาและขอบเขต	2
บทที่ 2 ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 ขบวนการบำบัดน้ำเสียทางชีววิทยาแบบใช้ออกซิเจน	4
2.2 จุลินทรีย์ในระบบบำบัดน้ำเสียแบบแผ่นฟิล์มชีวะ	5
2.3 กลไกในการกำจัดสารอินทรีย์ของฟิล์มชีวะ	9
2.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการทำงานของระบบ	12
2.5 จลน์ศาสตร์จุลินทรีย์ (Kinetic of Microorganims)	20
2.6 สรุปสาระสำคัญจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง	28
บทที่ 3 การดำเนินการทดลอง	32
3.1 การเตรียมน้ำเสียสังเคราะห์	32
3.2 แบบจำลองและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย	32
3.3 วัสดุตัวกลาง	36
3.4 การเพาะเลี้ยงเชื้อจุลินทรีย์	36
3.5 ขั้นตอนและวิธีการศึกษา	36
3.6 การระบายตะกอนในระบบเพื่อให้ได้ค่าอายุตามที่ต้องการ	39
3.7 การวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำ	43
บทที่ 4 ผลการทดลองและวิจารณ์ผลการทดลอง	46
4.1 ประสิทธิภาพการบำบัดสารอินทรีย์คาร์บอนในรูป COD	46

	หน้า
4.2 จุลินทรีย์ที่เกิดขึ้นในระบบ	53
4.3 การเปลี่ยนแปลงของค่าไนโตรเจนในน้ำที่เข้าและออกจากระบบ	60
4.4 ค่าจลน์ศาสตร์ (Y, k_d และ Yobs) ของระบบที่ได้จากการทดลอง	72
4.5 การตรวจสอบความเป็นไปได้ในการใช้สมการพื้นฐานของ Monod ในการอธิบายการใช้สารอาหารของจุลชีพในระบบ	84
4.6 ปริมาณตะกอนอินทรีย์ที่เข้าและออกจากถังปฏิกริยา	90
บทที่ 5 สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ	92
5.1 สรุปผลการทดลอง	92
5.2 ข้อเสนอแนะ	94
เอกสารอ้างอิง	95
ภาคผนวก ก.ข้อมูลผลการทดลองทั้งหมดตั้งแต่เริ่มดำเนินระบบจนกระทั่งเข้าสู่สภาวะคงที่	99
ภาคผนวก ข. ข้อมูลผลการทดลองเฉพาะในช่วง 7 วัน เมื่อระบบเข้าสู่สภาวะคงที่	132
ภาคผนวก ค. ตัวอย่างการคำนวณค่าอายุตะกอนที่แท้จริงในระบบของข้อมูลที่ได้จากการทดลองในช่วง 7 วัน เมื่อระบบเข้าสู่สภาวะคงที่	173
ภาคผนวก ง. การวิเคราะห์ทางสถิติช่วงความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ของประสิทธิภาพการบำบัด FCOD และ TCOD เฉพาะในช่วง 7 วัน เมื่อระบบเข้าสู่สภาวะคงที่	177
ประวัติการศึกษา	188

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

สารบัญภาพ

รูปที่	หน้า
2.1 การย่อยสลายของสารคาร์บอนอินทรีย์ในน้ำเสียโดยจุลินทรีย์	4
2.2 แสดงการจำแนกประเภทของโปรติส	6
2.3 แสดงลักษณะการขนส่งสารต่าง ๆ ภายในฟิล์มชีวะ	10
2.4 ผลของอุณหภูมิที่มีต่อ Mesophillic Microorganism	13
2.5 แสดงขอบเขตสำหรับหาค่าอายุตะกอนในระบบตะกอนเร่ง	17
2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเจริญเติบโตจำเพาะของจุลินทรีย์กับความเข้มข้นของสารอาหารที่จำกัด	21
2.6 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่า $1/\theta c$ กับค่า U เพื่อหาค่า Y และ k_d	27
2.7 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่า 1/U กับค่า 1/S เพื่อหาค่า K_s และ k	27
3.1 แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาวิจัย	34
3.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษา	35
3.3 วัสดุตัวกลางฟองน้ำสังเคราะห์ที่ใช้ในการศึกษา	36
4.1 ประสิทธิภาพการบำบัด FCOD ที่ค่าอายุตะกอนต่าง ๆ กันของระบบ	47
4.2 ประสิทธิภาพการบำบัด TCOD ที่ค่าอายุตะกอนต่าง ๆ กันของระบบ	47
4.3 ประสิทธิภาพการบำบัด FCOD ที่ค่าอายุตะกอนต่าง ๆ กันของระบบภายในช่วงความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ของการวิเคราะห์ทางสถิติ	48
4.4 ประสิทธิภาพการบำบัด TCOD ที่ค่าอายุตะกอนต่าง ๆ กันของระบบภายในช่วงความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ของการวิเคราะห์ทางสถิติ	48
4.5 น้ำหนักตะกอนอินทรีย์รวมในระบบ	54
4.6 ตะกอนอินทรีย์ในน้ำทิ้ง (VSS) ที่ผ่านการบำบัดจากระบบ	54
4.7 ค่า SVI ของตะกอนที่แขวนลอยในถังปฏิกริยา	56
4.8 การเปลี่ยนแปลงค่า NH_3-N ในน้ำที่เข้าและออกจากระบบ	61
4.9 การเปลี่ยนแปลงค่า NO_x ในน้ำที่เข้าและออกจากระบบ	62

รูป	หน้า
4.10 การเปลี่ยนแปลงค่า Org-N ในน้ำที่เข้าและออกจากระบบ	65
4.11 การเปลี่ยนแปลงค่า TN ในน้ำที่เข้าและออกจากระบบ	68
4.12 การวิเคราะห์หาค่า Y และ k_d ของระบบที่ไม่มีการเติมวัสดุตัวกลางฟองน้ำสังเคราะห์ในถังปฏิกริยา	73
4.13 การวิเคราะห์หาค่า Y และ k_d ของระบบที่มีการเติมวัสดุตัวกลางฟองน้ำสังเคราะห์ในถังปฏิกริยาเท่ากับร้อยละ 5	73
4.14 การวิเคราะห์หาค่า Y และ k_d ของระบบที่มีการเติมวัสดุตัวกลางฟองน้ำสังเคราะห์ในถังปฏิกริยาเท่ากับร้อยละ 10	74
4.15 การวิเคราะห์หาค่า Y และ k_d ของระบบที่มีการเติมวัสดุตัวกลางฟองน้ำสังเคราะห์ในถังปฏิกริยาเท่ากับร้อยละ 15	74
4.16 ผลของปริมาณวัสดุตัวกลางฟองน้ำสังเคราะห์ต่อค่าสัมประสิทธิ์การเจริญเติบโตปรากฏ (Yobs) ที่ค่าอายุตะกอนต่าง ๆ	77
4.17 ผลของปริมาณวัสดุตัวกลางฟองน้ำสังเคราะห์ต่อค่าปริมาณตะกอนส่วนเกินในระบบที่ค่าอายุตะกอนต่าง ๆ	80
4.18 การวิเคราะห์หาค่า K_s และ k ของระบบที่ไม่มีการเติมวัสดุตัวกลางฟองน้ำสังเคราะห์ในถังปฏิกริยา	83
4.19 การวิเคราะห์หาค่า K_s และ k ของระบบที่ไม่มีการเติมวัสดุตัวกลางฟองน้ำสังเคราะห์ในถังปฏิกริยาเท่ากับร้อยละ 5	83
4.20 การวิเคราะห์หาค่า K_s และ k ของระบบที่ไม่มีการเติมวัสดุตัวกลางฟองน้ำสังเคราะห์ในถังปฏิกริยาเท่ากับร้อยละ 10	84
4.21 การวิเคราะห์หาค่า K_s และ k ของระบบที่ไม่มีการเติมวัสดุตัวกลางฟองน้ำสังเคราะห์ในถังปฏิกริยาเท่ากับร้อยละ 15	84

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงประเภทของถังปฏิกริยาและความหนาของฟิล์มชีวะ	11
2.2 แสดงคุณสมบัติทางกายภาพของวัสดุตัวกลางที่ใช้ในระบบ Trickling Filter	18
2.3 แสดงชนิดตัวกลางที่สำรวจพบในประเทศสหราชอาณาจักร	19
2.4 ค่าสัมประสิทธิ์จลนศาสตร์ของจุลินทรีย์ในระบบบำบัดน้ำเสียแบบตะกอนเร่ง	26
3.1 ส่วนประกอบของน้ำเสียสังเคราะห์ที่ใช้ในการศึกษา	33
3.2 แผนการดำเนินการวิจัย	38
3.3 ปริมาณตัวกลางฟองน้ำสังเคราะห์ที่นับออกและทดแทนในแต่ละวัน	38
3.4 ปริมาณตะกอนส่วนแขวนลอยที่ระบายออกจากระบบในแต่ละวัน	39
3.5 พารามิเตอร์ที่ทำการวิเคราะห์	40
3.6 วิธีการวิเคราะห์และการเก็บรักษาน้ำตัวอย่าง	41
4.1 ค่า COD ของน้ำที่เข้าและออกจากระบบ	43
4.2 ความเข้มข้นของตะกอนอินทรีย์ในถังปฏิกริยาที่ดำเนินการทดลอง	50
4.3 ปริมาณตะกอนอินทรีย์ในระบบของการทดลองภายหลังที่ระบบเข้าสู่สภาวะคงที่แล้วเป็นเวลา 7 วันต่อเนื่อง	53
4.4 การเปลี่ยนแปลงของไนโตรเจนในน้ำที่เข้าและออกจากระบบที่ดำเนินการทดลอง	58
4.5 ข้อมูลที่ใช้ในการหาค่าคงที่จลน์ศาสตร์ Y และ k_d	72
4.6 ค่าคงที่จลน์ศาสตร์ Y และ k_d ที่ได้จากการศึกษา	75
4.7 ค่าสัมประสิทธิ์การเจริญเติบโตปรากฏ (Yobs) จากการทดลอง	76
4.8 ตะกอนจุลินทรีย์ส่วนเกินในระบบที่ทำการศึกษา	79
4.9 ข้อมูลที่ใช้ในการหาค่าคงที่จลน์ศาสตร์ k และ K_s	82
4.10 ค่าคงที่จลน์ศาสตร์ k และ K_s ที่ได้จากการศึกษา	85
4.11 ผลของปริมาณวัสดุตัวกลางฟองน้ำสังเคราะห์ต่ออัตราการเจริญเติบโตจำเพาะสูงสุด (μm)	86

ตารางที่ หน้า

4.12 ปริมาณตะกอนอินทรีย์ที่เข้าและออกจากระบบ 87

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

อักษรย่อและสัญลักษณ์

COD	:	Chemical Oxygen Demand
TCOD	:	Total Chemical Oxygen Demand
FCOD	:	Filtrated Chemical Oxygen Demand
DO	:	Dissolved Oxygen
SS	:	Suspended Solids
MLSS	:	Mixed Liquor Suspended Solids
MLVSS	:	Mixed Liquor Volatile Suspended Solids
θ_c	:	Sludge age or Mean Cell Residence Time or Sludge Retention Time (SRT.)
SVI	:	Sludge Volume Index
TKN	:	Total Kjedahl Nitrogen
TN	:	Total Nitrogen
TP	:	Total Phosphorus
Y	:	Maximum Yield Coefficient
k	:	Maximum Rate of Substrate Utilization per Unit Mass of Microorganisms
k_d	:	Endogenous Decay Coefficient
K_s	:	Half-Velocity Constant
μ	:	Specific Growth Rate
μ_m	:	Maximum Specific Growth Rate
U	:	Specific Substrate Utilization Rate
S	:	Substrate Concentration
Inf.	:	Influent
Eff.	:	Effluent